

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Николина Огненска за дисертация на тема: „Адаптиране на националните програми по музика за детската градина и общообразователното училище в Република Молдова за деца и ученици с български произход”, разработена от **Виталий Николаевич Тодоров** за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по Научна специалност 1.3. Педагогика на обучението по... (Педагогика на обучението по музика)

Актуалност на дисертацията:

През последните години все по-актуален става проблемът за малцинствата в различните държави. Демократичното мислене предполага съхраняване на националната идентичност на гражданите на света, независимо на какво географско място живеят.

Разгледана в този аспект, дисертацията отговаря на пета компетентност от 8-те ключови компетентности, приети от Европейския парламент и Съвета на Европа, а именно: формиране на *„национално-културни, межкултурни, поликултурни ценности и отношения“*.

Трябва да подчертая, че с особена сила това се отнася за разработването на тази тема за Република Молдова, където хората с българско самосъзнание са значителна част. Именно необходимостта да се предостави подходящ музикален материал на учителите по музика провокира моя интерес към научното ръководство на дисертанта.

Анализ на дисертационния труд:

Основен акцент в работата на докторанта е създаването на вариант на учебни програми за детската градина и общообразователното училище

в Република Молдова, в които са използвани като основа учебните програми в Република България и Република Молдова. Целта е учебното съдържание да включва типични за българската музикална култура образци, чрез които да се изграждат знания, умения и компетенции, събуждащи и съхраняващи българското самосъзнание у обучаваните. В труда докторантът предлага богат набор от музикален материал, който е организиран в адаптирана от него структура. В същото време се дава свобода на учителя да избира едно или друго музикално произведение, съобразно възможностите, потребностите, интересите на учениците и празниците. Учителят е този, който по дискретен начин, използвайки предложения музикален материал, ще насочи учениците към емоции, които провокират преживяване на чувство на гордост, че са с българско самосъзнание, на преклонение и уважение на културата създадена от българския народ.

Дисертационният труд съдържа сравнителен анализ на учебните програми в българското училище и учебните програми в Република Молдова. Представени са и музикалните дейности и възможностите за пробуждане на естетическа наслада и етническото самосъзнание. На основата на разработени критерии е направен професионален подбор на песни и инструментални произведения за часовете по музика в различните възрасти. Това предполага задълбочено проучване на всички учебници и учебни помагала по музика, на Книга за учителя по музика за всеки клас, както и на издадените сборници с песни предназначени за детската градина и училището. Анализът на всяка песен и произведение е направен съобразно разработените критерии, което е огромен изследователски труд.

Препоръки:

1. Поради необходимостта да се осигурят еднакви възможности на учителите от различните класове да ползват българската музикална

култура, в труда бяха разработени учебни програми за всички възрасти. Това не даде възможност, поради ограниченото време, да се направи експериментално изследване за приложението на създадените учебни програми. Във връзка с това препоръчвам на докторанта да продължи изследването си в тази насока.

Основни приноси:

1. Основните приноси на дисертационния труд са със социално-значим резултат за българите в Република Молдова. Те са свързани с провокиране на патриотична гордост от принадлежността към такъв древен народ какъвто е българският и формиране на българско етническо самосъзнание.
2. Разработени са примерни учебни програми по музика за децата и учениците с български произход в Република Молдова, включващи основни знания, умения и компетенции свързани с българската музикална култура.
3. Разработени са още критерии за подбор на музикалния материал и е направен богат набор от конкретни български песни и музикални произведения.
4. В теоретичен аспект принос е сравнителния анализ на учебните програми в Република България и в Република Молдова.

Посочените приноси и положителни страни на дисертационния труд ми дава основание да препоръчам на членовете на уважаемото Научно жури да присъди на Виталий Николаевич Тодоров образователната и научна степен „**доктор**” по научно направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Педагогика на обучението по музика).

28.10.2014 г.

Реценент: проф.д-р Николина Огненска